

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitae, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

iv. An, & quid dicendum de armento boum & similibus?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

mobilis; siquidem non potest ita inferuire, vt seruando seruetur, quia non habet alium vsum, nisi vt consumatur: ergo, &c.

Respondetur, si loquamur de omni alia pecunia, concedo, si loquamur de pecunia, de qua supra dicebatur, nego; quia cum talis pecunia, vt patet ex dictis, succedat loco rei immobilis, vel mobilis pretiosae, prohibetur distrahi tanquam res immobilis, vel mobilis pretiosa: quo stante alienatio ipsius æquiuenter esset alienatio rei immobilis, vel mobilis pretiosae. Neque obstat, quod res immobilis, vel mobilis pretiosa emenda non possideatur, & prohibitio sit solum de alienandis, quæ possidentur. Respondet enim, quod possidetur ipsa pecunia, quæ habetur pro re immobili, vel pretiosa. *Amilla verb. Alienatio, num. 4. Conrad. pari. 2. resp. cas. conscient. quæst. 25. Barbosa de potest. Episcop. part. 3. a. egat. 95. num. 40. Homobon. part. 4. resp. 44. & Bonacina de alien. bonor. Eccles. disp. 2. quæst. unic. punct. 2. n. 5. qui testatur de communi.*

Obiicies secundò, fundatio census vitalitij non est alienatio, sed emptio iuris exigendi fructus super re fructifera: ergo non est de prohibitis. Consequentia probatur, quia non prohibetur pro Ecclesia emptio, sed tantum alienatio bonorum Ecclesiæ.

Respondetur, quod licet fundatio census vitalitij sit quædam emptio, est tamen emptio qualificata, quæ continet etiam alienationem, siquidem continet pactum, quod ius acquisitum per emptionem transferatur post mortem illius, super cuius vita fundatur, ad venditionem. Aut saltem ordinatur ad alienationem, quod sufficit, vt prohiberi comprehendatur in dicta extrauag. *Ambrosia.*

Obiicies tertio, census vitalitij, licet extinguatur morte contrahentis, est tamen utilis Ecclesiæ, siquidem utilitas attenditur tempore contractus. *Gloss. in cap. ad aures, verb. Tunc, de reb. Eccles. non alien. Genues. in prax. Archiepisc. c. 89. n. 3. & Bonac. de alien. bonor. Eccles. disp. 2. quæst. unic. punct. 3. n. 2. quoniam adest etiam utilitas pro tempore futuro, quia durante censu percipiuntur fructus.*

Respondetur, quod fundatio census vitalitij, licet de presenti sit ex vno capite Ecclesiæ utilis, est tamen ex alio capite etiam de presenti ei damnosa, tum quia absolute tendit ad priuationem intra certum tempus necessariò futurum; tum quia de presenti Ecclesia exponitur periculo amittendi capitale, & fructus ad breue tempus, cum vita hominis sit in continuo, & quotidiano periculo. Vnde bona certa Ecclesiæ commutantur in spem incertam fructuum percipiendorum ex tali censu.

Accedit, quod utilitas, vel etiam necessitas non sufficit, vt res Ecclesiæ possit alienari, sed sufficit solum, vt possit obtineri à Sede Apostolica licentia de alienando, sicut patebit ex iis, quæ dicam *infra* diffusè *dub. 9.*

SECTIO IV.

An, & quid dicendum de grege ouium, vel de armento bouum, & similibus?

SUMMARIUM.

1. Inter mobilia pretiosa, quæ seruando seruari possunt, numerari debet: grex ouium, & caprarum, armentum bouum, præsepium equorum, & similia.
2. Secus dic de fructibus gregis, & armenti, & similibus, quia hæc non computantur inter bona pretiosa, quæ seruando seruari possunt.

3. Fructus gregis, armenti, & similibus alienari possunt sine iuris sollemnitate, sicut alienari possunt fructus agrorum.

Sequitur tertio, quod è contra inter mobilia pretiosa, quæ seruando seruari possunt, numerari debet grex ouium, & caprarum, armentum bouum, præsepium equorum, & similia; quia est quid magni valoris, & per continuam fæctum multiplicationem conseruari potest. Secus dicas de fructibus gregis, armenti, & similibus; quia hæc non computantur inter bona pretiosa, quæ seruando seruari possunt; sicut nec computaretur fructus agrorum: quapropter hæc alienari poterunt sine sollemnitate iuris, sicut sine sollemnitate iuris alienari possunt fructus agrorum. Sic Doctores communiter. *Mol. tract. 2. disp. 456. in fin. Redoanus de alien. q. 2. Quaranta n. 25. Soprani c. 4. q. 19. n. 24. & alij passim. Vide quæ dicebantur supra dub. 1.*

SECTIO V.

An, & quid dicendum de arboribus.

SUMMARIUM.

1. Inter bona immobilia numerari debent arbores, si prædio sint necessaria: ita illis sublati prædium notabiliter deterioretur.
2. Secus dic si non sunt necessaria, vel prædio damnum aliquod inferant, vel loco illarum reponantur alia fructifera, vel magis fructifera.
3. Conseruari posse non debet id, cuius conseruatio Ecclesiæ potius damnosa est.
4. Prælati scindens arbores, easque vendens in utilitatem Ecclesiæ, non peccat in casu, quo talis scissio damnum prædio non inferat.
5. Damnum in scissione arborum non consideratur, si in prædio relicta sint arbores sufficientes.
6. Idem dicas si scindat arbores cæduas, quales sunt, quæ tantum utiles sunt ad lignandum.
7. & 8. Silua cædua, nemus, arundinetum, & similia censentur potius fructus prædij, quàm prædium: & ideo nullam exigunt sollemnitate in eorum alienatione. Secus de silua, arboribus vel loco consito in prædio ad amœnitatem prædij, & non consito ad lignandum, nisi fieret transmutatio in quid aliud magis fructiferum.
9. Quod dixi de incisione arborum, idem dic de incisione vineæ, vel alterius rei similis.

Sequitur quarto, quod etiam inter bona immobilia numerari debeant arbores, si scilicet prædio sint necessaria, ita illis sublati prædium notabiliter deterioretur. Secus, si non sint necessaria, v. g. si sint vel ferè mortuæ, vel ita detonsæ, vt potius prædio damnum inferant, vel loco illarum reponantur alia fructifera, vel magis fructifera, quia hæc omnia utilia sunt, & secundum regulas agriculturæ. Et dici non debet, conseruandum esse id, cuius conseruatio Ecclesiæ potius damnosa est. Quapropter neque peccabit Prælati, si scindat arbores, easque vendat in utilitatem Ecclesiæ, in casu, quo talis scissio prodest, vel saltem damnum prædio non inferat: sicut de facto non inferat, si in prædio sufficientes arbores relinquat. Idemque dic, si scindat arbores cæduas, quales sunt, quæ tantum utiles sunt ad lignandum, vt est silua cædua, nemus, arundinetum, & similia, quia hæc censentur potius fructus prædij, quàm prædium: quapropter poterunt sine sollemnitate iuris scindi, & alienari.